

УДК 316. 723 ‘‘7124’’

СУБКУЛЬТУРА СТУДЕНТСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Студ. Д. О. Пігулевська, гр.БІТ - 17

Науковий керівник ст. викл. Н.В. Гребеннікова
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження полягає в розумінні сутності, змісту та характерних особливостей найпоширеніших молодіжних субкультур; виявити умови, причини та особливості їх впливу на формування особистісного «Я», вибір ціннісних орієнтацій у житті та вплив на міжособистісні стосунки; передбачити наслідки впливу молодіжної субкультури на особистість.

Завдання - з’ясувати сутність, зміст, показники, особливості молодіжної культури та рівень її сформованості; визначити сутність та ознаки молодіжної субкультури різних напрямків, виявити та обґрунтувати сукупність умов, які забезпечують позитивний та негативний вплив молодіжної субкультури на рівень духовного розвитку особистості.

Об’єкт та предмет дослідження. Об’єктом дослідження є зміст молодіжної субкультури, її вплив на психологію молоді, формування ціннісних орієнтацій, міжособистісних відносин. Предметом дослідження є процес розвитку молодіжної культури та її особливості.

Методи та засоби дослідження. Методологічною основою дослідження виступають теоретичні, емпіричні соціологічні та загальнонаукові методи, зокрема: вивчення та аналіз наукової літератури з проблем дослідження, результати якої були використані для обґрунтування сутності, змісту, структури, показників впливу молодіжної субкультури на молодь.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наукова новизна даної роботи полягає в аналізі причин зростання ролі молодіжної субкультури на політичні та суспільні сфери життя суспільства, в необхідності визначити, в чому полягає феномен впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на розвиток процесів у молодіжній субкультурі. Матеріали дослідження можуть бути використані для підготовки та проведення семінарських занять з соціології.

Результати дослідження. Субкультура – це соціальне угруповання певної кількості людей, об’єднане тим, що кожен з його представників зараховує себе до нього, тобто ідентифікує. Члени такої „спільноти” можуть формувати групи безпосереднього спілкування (власні компанії, клуби, „тусовки”), хоч їхній зв’язок одне з одним також може відбуватися і віртуально, наприклад, завдяки захопленню певним героєм чи популярним сюжетом.

Молодіжна субкультура характеризується наступними рисами: молодіжна субкультура є соціальною спільністю, кожен представник якої сам зараховує себе до неї; члени такої спільності можуть формувати як групи безпосереднього контакту так і віртуального спілкування; входження молодої людини в ту чи іншу молодіжну субкультуру означає ухвалення ним і розділення її норм і цінностей, світосприймання, манер, стилю життя, а також зовнішніх атрибутів приналежності до даної субкультури (зачіска, одяг, прикраси, жаргон); як правило молодіжна субкультура виникає навколо якого-небудь «центру», виразника тих або інших пристрастей до музичних стилів, способу життя, відносини до певних соціальних явищ; значущі для тієї або іншої молодіжної субкультури ідеї і цінності отримують зовнішній вираз в обов’язковій для її членів символіці і атрибутиці групи.

Молодіжна субкультура – це езотерична, урбаністична культура, створена молодими людьми для себе; це культура націлена на включення молодих людей в суспільство; це – часткова культурна підсистема усередині системи «офіційної», базової культури суспільства, що визначає стиль життя, ціннісну ієрархію і менталітет її носіїв.

Молодіжна субкультура, як і будь-яка культура, в процесі свого розвитку реагує на змінні внутрішні та зовнішні умови свого існування. Зміни молодіжної субкультури від зовнішнього політичного чинника визначаються коливанням політичних режимів правління від жорсткого до

м'якого і навпаки. Будь-які ліберальні суспільні зміни, що межують зі всюдозволеністю, супроводжуються бурхливим розквітом і розростанням феномену молодіжної субкультури. Будь-який режим жорсткої політики приводить до різкого зменшення кількості неформальних молодіжних об'єднань, часткового відходу від молодіжної субкультури. Разом з тим уміла молодіжна політика і робота з молоддю можуть направити вихід «пари» в необхідному для уряду напрямі.

Залежність від зовнішніх економічних чинників наступна: коливанням економічних хвиль відповідають і коливання молодіжної субкультури. Сплеск «гуманітарної» молодіжної субкультури (хіпі, рейдери) – показник економічного благополуччя суспільства: як тільки життя без позбавлень перетворюється на норму, суспільство стикається з тугою буднів, «ситі» молоді люди починають шукати собі задоволення за допомогою молодіжної субкультури. Хвилі економічного спаду, навпаки, приводять до стрімкого зростання «криміногенного» типу молодіжної субкультури (панки, гопники, скінхеди). У основі цього феномену лежать дві причини. По-перше, в період економічного спаду відбувається зубожіння і пониження життєвого рівня населення, збільшення кількості бідних сімей. По-друге, в період економічного спаду зростає безробіття. Це приводить до появи великої кількості фізично здорових і сильних, таких, що не знають як себе зайняти молодих людей. Вирішити проблеми «криміногенної» субкультури ми зможемо лише після того, як країна увійде в період економічного благополуччя. Формою молодіжної субкультури є неформальні молодіжні об'єднання. Неформальні молодіжні об'єднання – це групи, що виникли на основі суб'єктивних потреб, інтересів і прагнень молодих людей незалежно від того, співпадають інтереси цих груп з інтересами суспільства або суперечать їм. Причому неформальні молодіжні об'єднання створюються добровільно і у вільний час. Бажаючи зберегти себе, неформальні молодіжні об'єднання замикаються у внутрішньому житті, відмежовуються від зовнішніх посягань.

Існують різні типології молодіжної субкультури і кожна з них має свої переваги і недоліки. Як зазначалось раніше це «гуманітарна» і «криміногенна» субкультура. До перших можна віднести «стиляг», хіпі, растаманів, готів, хіп-хоп, мобберів, рейверів, більшість металістів та ін. До других – скінхедів, гопників, люберів, «диких» байкерів, панків, сатаністів та ін. На практиці між молодіжними субкультурами не існує жорстких розмежувань, приналежність молодої людини до однієї молодіжної субкультури не виключає його членства в інших

Висновки. Дослідження в цій галузі соціології необхідні для вирішення тієї кризи, яку переживає сьогодні наше суспільство, а зв'язок таких аспектів соціології молоді, як молодіжна субкультура і молодіжна агресивність очевидна. Ретельні та систематичні дослідження в галузі соціології молоді можуть допомогти зрозуміти причини того, що відбувається в нашому житті. Необхідно зрозуміти суть молодіжних пошуків, відмовитися від безумовного засудження того, що несе з собою молодіжна культура, диференційовано підходити до явищ життя сучасної молоді.

Ключові слова: субкультура, особистість, неформали, молодіжні об'єднання, спільності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дворецька, Галина Власівна. Соціологія [Текст] : навч. посіб. / Г. В. Дворецька; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Вид. 3-тє, переробл. і допов. - К. : КНЕУ, 2013. - 428 с.

2. Лукашевич, Микола Павлович. Соціологія [Текст] : загальний курс: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. - 2.вид. - К. : Каравела, 2006. - 407 с. - (Серія "Вища освіта в Україні"). - Бібліогр.: в кінці розд.

3. Сірий, Євген Володимирович. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії [Текст] : навч. посібник / Є. В. Сірий. - Вид. 2-ге. - К. : Атіка, 2007. - 480 с.

4. Соціологія [Текст] : підруч. / В. Г. Городяненко [и др.] ; ред. В. Г. Городяненко. - 3-тє вид., перероб., доп. - К. : Академія, 2008. - 544 с. - (Серія "Альма-матер"). - Бібліогр.: с. 539-542.